

Sentrale punkt fra ny kommunelov

Økonomiforvaltning og kontroll
v/Maren Skåden og Tage Eriksen

Fylkesmannen i Rogaland

24.05.2019

Nye verktøy for å sikre langsiktig økonomisk planlegging

- Overordnede krav til økonomiforvaltningen (§14-1)
- Finansielle måltall skal synliggjøre de politiske målsettinger om den økonomiske utviklingen (§14-2)

§14-4:

- Krav om å synliggjøre **tiltak** og **økonomisk prioritering** av langsiktige utfordringer, mål og strategier i økonomiplanen (§14-4).
- Planen skal vise utviklingen i gjeld og andre forpliktelse
- Krav til «fullstendighet» *økonomiplan og årsbudsjett omfatter hele kommunen som rettssubjekt*

§ 14-1 generelle krav til økonomiforvaltningen

§ 14-2 kommunestyret selv skal vedta økonomiplan, årsregnskap, årsberetning, finansielle måltall, regler for økonomiforvaltning og finansreglement

Om

- økonomiplan se § 14-4
- finansreglementet se § 14-13

Årsbudsjett, regnskap og inndekning av merforbruk

- Plikt til å vurdere endringer i årets budsjett hvis fjorårets regnskap viser merforbruk
- Har man merforbruk og penger på bok, kan man ikke utsette inndekningen i samsvar med fristene i § 4-11
- Det skal leveres et samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet (kommunekassen, KF, Interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap og lånefond) § 14-6 bokstav d

Ny frist for avleggelse av årsregnskap: 22. februar

§14-5 årsbudsjett

§14-6 årsregnskap

Om inndekning av merforbruk se § § 14-11 og 14-12

Budsjett- og regnskapsforskriftens § 4-2 er foreslått å regulere krav til inndekning av merforbruk med disposisjonsfond

Nye krav til årsberetningens innhold § 14-7

- Det skal gis en vurdering av om økonomisk utvikling og stilling ivaretas over tid.
- Har kommunen brukt pengene til annet enn det kommunestyret hadde forutsatt?
- Skal inneholde både økonomiske forhold og andre sentrale forhold ved kommunenes virksomhet.

Kommunene får rom til å vurdere hvilke temaer som skal vies oppmerksomhet i årsrapporten, innenfor kravene som loven stiller.

Det sentrale er at kommunene utformer årsrapporteringen slik at den fungerer som styrings- og kontrollverktøy for kommunestyret og samtidig gir god informasjon til allmennheten om kommunens virksomhet og utvikling

Kommunestyret får plikt til å vedta finansielle måltall, bruke dem i budsjettarbeidet og rapportere på hvordan utviklingen ift. måltallene har vært i årsberetningen.

Begrensninger i økonomiske disposisjoner

- Finansreglementet skal inneholde forbud mot og definisjon av «**vesentlig finansiell risiko**»
 - Det innføres en ugyldighetsregel hvis avtalemotpart forstod eller burde forstå at avtalen innebar en vesentlig finansiell risiko – og en tilsvarende dokumentasjonsplikt for kommunen
 - Generelt forbud mot garantier som medfører vesentlig økonomisk risiko (§14-19)
- Vær oppmerksom på at kommunestyret har plikt endre finansreglementet dersom dette viser seg å være i strid med forbudet mot vesentlig finansiell risiko
 - Dersom finans- eller gjeldsforvaltningen avviker fra reglene i reglementet plikter kommunen å gjennomføre nødvendige tiltak slik at forvaltningen blir i samsvar med reglementet

Låneopptak

- Lovlig låneformål jf koml. §§ 14-15 til 14-17 og kirkelov
- Innenfor de rammer vedtatt av kommunestyret i årsbudsjettet eller godkjent av Fylkesmannen hvis i ROBEK
- Hvis långiveren forstod eller burde forstå at låneopptak ikke er i tråd med vilkårene i § 14-14 blir avtalen ugyldig.
- Kommunen får dokumentasjonsplikt overfor långiver
- Kommunen kan ta opp lån til kjøp av eiendommer organisert som AS (§14-15 andre ledd)
- Metode for beregning av årlig minimumsavdrag er endret § 14-18, kan føre til at en del kommuner får økt minimumsavdrag.

Kapittel 14 – frister og ikrafttredelse

- Trer i kraft 1.1.2020
- Dagens regler gjelder ut regnskapsåret 2019
 - Årsregnskap og årsberetning 2019 etter dagens kommunelov
- Nye regler gjelder fra og med budsjettsregnskapsåret 2020
 - Økonomiplan og årsbudsjett for 2020 skal utformes etter nye regler
- Det skal rapporteres om internkontroll i årsberetningen inntil de nye bestemmelsene om internkontroll trer i kraft.

Ny frist for regnskapsavleggelse:
22 februar

Egenkontroll

De viktigste endringene:

- Flere medlemmer i kontrollutvalget
- Tydeliggjøring i reglene om forvaltningsrevisjon
- Utvidelse av regnskapsrevisors ansvar og oppgaver
- Ny og bedre internkontrollbestemmelse
- Rapport til kommunestyret om internkontroll og tilsyn
- Krav om eierskapsmelding
- Styrket eierskapskontroll
- Økt innsynsrett overfor private leverandører

Kontrollutvalget

- Kontrollutvalgets uavhengighet og kapasitet styrkes.
- Minimum 5 medlemmer i ny lov.
- Valgbarhet:
 - lederen kan ikke være medlem av samme parti eller gruppe som ordføreren.
 - Personer med sentrale verv i kommunale selskaper, interkommunale råd og oppgavefellesskap kan ikke velges.
- Kontrollutvalgssekretariatet
- Kontrollutvalgsboken vil bli oppdatert.

§ 23-1. Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Forvaltningsrevisjon

- Styrking av forvaltningsrevisjonen
- Tydeliggjøring at regeletterlevelse inngår i forvaltningsrevisjon.
- Krav til én felles plan for forvaltningsrevisjon for kommunens virksomheter og selskaper
- Ikke lenger et krav om minst en forvaltningsrevisjon i året, men et krav at planen gjennomføres.

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak

Internkontroll

- NB: Utsatt ikrafttredelse
- Ny og mer omfattende bestemmelse. Tydeligere regulering av kommunens internkontroll som kan erstatte reguleringen i særlovgivningen.
- Minimumskrav i loven.
- Internkontroll kan omfatte alt av kommunens virksomhet.
- Kommunedirektørens ansvar.
- Rapport til kommunestyret om internkontroll og tilsyn.

§ 25-1. Internkontroll (3. ledd)

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c) avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d) dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Eierskapskontroll

- Eierskapskontroll defineres som revisjon, og kan ikke utføres av kontrollutvalgssekretariatet.
- Utvidet innsynsrett for kontrollutvalg og revisor, også ovenfor private selskaper (§ 23-6 siste ledd).
- Nytt krav om eierskapsmelding en gang i valgperioden, som skal inneholde:
 - Prinsipper for eierstyring
 - Oversikt over selskaper
 - Formål med selskaper
 - Hvordan arbeidet forankres (bør-krav)

§ 26-1. Eierskapsmelding (1. ledd)

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv

Statlig kontroll

Lovlighetskontroll

- FM kan velge å begrense prøvingen hvis klagen tilsier det.
- Lovlighetskontroll av eget tiltak kun dersom det foreligger «særlige grunner»

Statlig tilsyn:

- Kommunens partsrettigheter ved statlig tilsyn styrkes
- Fokus på samordning av statlige tilsyn; statlige tilsynsorganer skal ta hensyn til det samlede omfang av tilsyn for den enkelte kommune
- Rapporteringsplikt til kommunestyret

Stort fokus på samordning av tilsyn nasjonalt:

Arena for nasjonalt tilsyn

Nasjonal tilsynskalender

Harmonisering av uttrykk i tilsyn

Veileder om samordning av kommunal egenkontroll og statlige tilsyn under utarbeiding

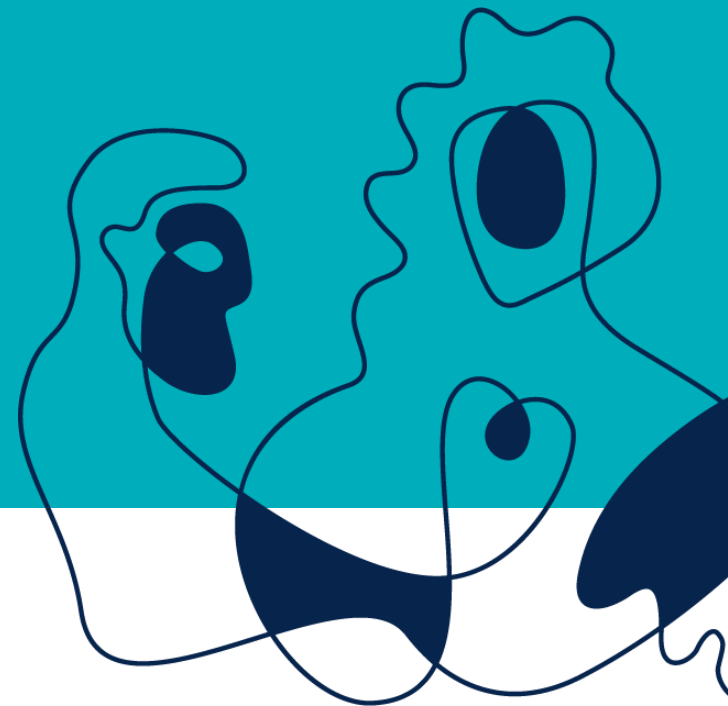
Spørsmål?

maren.skaden@fylkesmannen.no

tage.eriksen@fylkesmannen.no

Fylkesmannen i Rogaland

24.05.2019